

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 888 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน และครูผู้สอน จำนวน 835 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง ปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อยและครูผู้สอน จำนวน 264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยกำหนดวันเก็บรวบรวมแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามสถานภาพ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเซฟเฟ้ (Sheffe)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นครูผู้สอน จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 83.30 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 และปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ขนาดใหญ่ จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10 ขนาดเล็ก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 และขนาดกลาง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3. การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา มีดังนี้

3.1 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง ดังนี้

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้นครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักพร้อมที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2550 : 17) จึงทำให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า

1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช ภูลานาแพง วิไลภรณ์ กิจปรีชา และวิวัฒน์ พัฒนกุลชัย (2555 : 33) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 มีระดับปฏิบัติโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีตำแหน่งต่างกันย่อมมีภารกิจ การปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีหน้าที่และบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำสั่งการและต้องทำ หน้าที่ด้านการบริหารการอำนวยความสะดวก การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพ ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติ (ภารดี อนันต์นารี. 2551 : 265) จึงทำให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามสถานภาพโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของบัญชา วัคเข้าหลาม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วง ชั้นที่ 3-4 ในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนก ตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัย ของนริศรา ฐะแย้ม (2553 : 74) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า การ เปรียบเทียบตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง มีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักการดำเนินการ ดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก (กระทรวง

ศึกษาธิการ. 2553 : 5) อีกทั้งยังมีการส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการ ดำรงชีวิตและรอดพ้นสภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. 2552 : 12) แต่กระบวนการดังกล่าวต้องขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษาตามบริบท ขนาดและความพร้อมของสถานศึกษา (พิณสุตา สิริรังศรี. 2556 : 123) สถานศึกษานขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ย่อมมีบุคลากรและความพร้อมในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็น กระบวนการ ได้สะดวกกว่าสถานศึกษานขนาดเล็ก จึงทำให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย ของเชาวลิต จินดารัตน์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้อง กับงานวิจัยของอะหมัด หลีสันมะหมัด (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอ สิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง ควรส่งเสริมการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายครบถ้วนของครู ก่อนการส่งต่อ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรีและ ระยอง ควรมีการบอกกล่าว ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ของครู

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง ควรสนับสนุนการประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี